

Състояние на инженерната индустрия във Великобритания и възможности за българския бизнес

I. Преглед на състоянието на индустрията

Инженерната индустрия е добре развита във Великобритания и има значителен принос от 9,3% към БВП на страната. Регистрираните предприятия съставляват 27% от всички фирми като в тях са заети 19% от общата работна сила в страната. От тях 7,7% са граждани на страните от ЕС.

Самолетостроенето е сред най-развитите сектори в бранша и е трето по размер в света. Общо 3000 фирми произвеждат продукция за над 35 млрд. лири годишно, като износът възлиза на 30 млрд. Над хиляда самолетни крила на „Airbus“ се произвеждат и изнасят годишно. Съществено е и производството на самолетни двигатели на фирмата „Rolls-Royce“, както и на системи за контрол, климатизация и аудио-визуални системи. Сериозен е приносът на научно-развойната дейност като 26% от общи 120 000 заети специализират в тази област. Значително предизвикателство пред сектора е недостига на работна ръка с адекватни технологични умения, което води до забавяне на необходимата дигитализация в бранша. С цел преодоляване на тази конкурентна слабост, британското правителство отпусна субсидия от 3,9 млрд. лири. Великобритания заема и 6,5% от общото световно производство на кодмически технологии.

Втори по размер е секторът на отбранителната индустрия като Великобритания е с общо 19% от пазарния дял е втори по размер световен износител след САЩ (40%). През 2018 г. страната договаря поръчки на обща стойност 14 млрд. лири. Износът е насочен предимно към Близкия Изток (почти 80%), САЩ и ЕС. Най-голям е дялът на самолетостроенето (88%), следван от пехотна техника (7%) и корабостроенето (5%). Корабостроителната индустрия има принос от 2 млрд. британски лири към БВП и осигурява 32 000 работни места. Великобритания е четвърти по размер в света износител на системи и продукти за сигурност като през 2018 г. износът възлиза на 5,2 млрд. лири.

Великобритания е най-големият производител на строителна техника в Европа и пети в света с пазарен дял от 25% и общ приход от 13 млрд. лири през 2018 г. Годишното производство възлиза на 60 000 машини и съоръжения в общо 1 500 компании с над 42 000 рботници. Шестдесет процента от износа е предназначен за страните извън ЕС, но толяма част от поддоставчиците са базирани в ЕС. За развитието на кестора допринасят значителните държавни капиталови инвестиции от 15 млрд лири, насочени за подобряване на жп, пътната и ядрено енергийната инфраструктура. Над 220 млн. лири са вложени през 2018 г. в нови научни разработки за дигитализация на сектора.

Електрониката и електротехниката заемат 5% от БВП на страната с общ размер на производството от 16 млрд. лири, генерирани от 300 000 работници в 12 000 фирми. Великобритания е нетен вносител на електроника и свързани части като търговският дефицит достига до 22,6 млрд. лири. 20% от британския износ е предназначен за азиатския пазар.

Производството на медицинска техника е сред водещите подиндустрии, в която работят 3 700 предприятия и са заети 115 000 души. Пазарът на медицинска техника възлиза на 7,6 млрд. лири, което го прави трети по размер в Европа. Конкурентно предимство на Великобритания са постиженията ѝ в научно-развойната дейност и по-специално дигитализирането на производството на медицински уреди като създаването на индивидуални устройства и системи за дистанционен мониторинг и диагностициране на пациенти. Счита се, че световният пазар на този тип производство ще достигне до 37 млрд. в края на 2020 г., като се очаква Великобритания да заема 5% дял от него.

В производството на селскостопанска техника са заети 22 850 души като размерът на износа достига до 1,8 млрд. британски лири годишно. Великобритания заема водещо място в износа на трактори (половината от износа) и градинска техника. Страната същевременно е и голям вносител на селскостопански машини като размерът на вонса достига до 2 млрд. лири. Най-голям е делът на вносните трактори, следвани от комбайни и други машини за прибиране на реколта.

Брекзит поставя сериозни предизвикателства пред сектора. Индустрията отчита недостиг на 186 000 инженери и техници най-вече в областта на жп транспортното оборудване. Ограничаването на свободното

движение на хора след Брекзит ще доведе до чувствителна липса на подготвени кадри – инженери и техници.

Другото предизвикателство е необходимостта от автоматизация и дигитализация на сектора, както и подобряването на производителността.

II. Възможности за българските фирми

Седем процента от общия внос във Великобритания или общо 30,1 млрд. лири се дължи на машиностроенето и машиностроителните части. От тях най-голям дял от 62% или 18,5 млрд. лири са с произход от ЕС. Трите най-големи вносители са Германия (22%), САЩ (12%) и Китай (9%). Най-големите групите стоки, които определят структурата на вноса, са: смесители и предпазни клапани, въздушни помпи, компресори и багери.

Специална ниша по отношение на възможностите за износ от България се отваря в областта на машините за пакетиране. Значителното потребление на пакетирани храни и напитки в страната формира пазар с развер от 11 млрд. британски лири, на който българските производители биха могли да се реализират.

Електрониката и електронните компоненти формират 15% от общия внос на страната или общо 66 млрд. лири. Вносът от ЕС възлиза на 31 млрд. лири и се равнява на 47%. Трите най-големи вносители са съответно Китай (26%), Холандия (12%) и Германия (11%). С най-голям размер от 6,5 млрд. лири е вносът на мобилни апарати. В областта на електрониката сериозни възможности за износ от България предоставят и медицинската апаратура както и електромерите от ново поколение.

Българският износ на машинни детайли и части продължава да се реализира успешно във Великобритания. Значителен интерес за местния пазар представляват изделията от стомана и алуминий. България е търсен вносител и на електрически апарати за жична телефония както и на инструменти за автоматично регулиране и контрол. Високо се оценява и качеството на българските машини за дървообработка.

Изготвил: Таня Койчева, СТИВ Лондон